

ASEVELVOLLISUUSLAIN 118 §:N JA

SIVIILIPALVELUSLAIN 79 §:N MUUTTAMINEN

1 Asian tausta ja valmistelu

Esitys liittyy vireillä olevan asevelvollisuuslain (1438/2007) muutoshankkeeseen (PLM001:00/2021). Puolustusministeriö asetti 11.9.2020 työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella ehdotus sellaisiksi säädösmuutoksiksi, joilla naisten vapaaehtoista asepalvelusta koskeva sääntely saatetaan kaikilta osin vastaamaan perustuslain vaatimuksia, sekä selvittää muut naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain muutostarpeet ja valmistella ehdotus tarvittaviksi säädösmuutoksiksi.

Työryhmän toimeksiannosta rajattiin pois sellainen asevelvollisuusjärjestelmän, naisten vapaaehtoisen asepalveluksen tai kutsuntajärjestelmän laajempi kehittäminen, jota arvioidaan valtioneuvoston 5.3.2020 asettamassa parlamentaarisessa komiteassa.

Puolustusministeriö järjesti lausuntokierroksen työryhmän mietintöä koskien 24.3.2021 – 23.4.2021. Lausuntoa pyydettiin yhteensä 59:ltä eri taholta. Lausunto pyydettiin toimittamaan lausuntopalvelu.fi –palvelussa, jossa myös kaikki muutkin kuin lausuntopyynnön jakelussa olevat tahot saivat antaa lausunnon. Puolustusministeriö sai mietintöä koskien yhteensä 27 lausuntoa.

Lausuntopalautteen perusteella ilmeni tarve muuttaa lausuntokierroksella olleiden pykäläehdotusten lisäksi myös asevelvollisuudesta kieltäytymistä koskevaa asevelvollisuuslain 118 §:ää ja uutta palvelusmääräystä koskevaa siviilipalveluslain 79 §:ää. Mainitut muutosehdotukset eivät ole olleet mukana maaliskuussa lausuntokierroksella olleessa luonnoksessa hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta. Ehdotus asevelvollisuuslain 118 §:ksi on valmisteltu puolustusministeriössä ja ehdotus siviilipalveluslain 79 §:n muuttamiseksi työ- ja elinkeinoministeriössä.

Laki siviilipalveluslain 79 §:n muuttamisesta on tarkoitettu sisällyttävä liitelakina hallituksen esitykseen laiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta. Siviilipalveluslain muuttaminen asevelvollisuuslain muuttamisen yhteydessä mahdollistaa lakien yhtäaikaisen voimaantulon.

2 Nykytila

2.1 Yleistä

Asevelvollisuuslaissa säädetään maanpuolustusvelvollisuuden täyttämisestä asevelvollisena Puolustusvoimissa. Laki sisältää perussäännökset koskien kutsuntoja ja palveluskelpoisuuden tarkastamista, palvelukseen määräämistä ja sen järjestämistä, aseetonta palvelusta ja maanpuolustusvelvollisuuteen perustumatonta palvelusta, ylimääräistä palvelusta ja palvelusta liikkemäntäpanon aikana sekä asevelvollisuuteen kuuluvia etuuksia. Laissa on lisäksi säännöksiä varusmiespalveluksesta vapauttamisesta toisessa valtiossa suoritettun palveluksen perusteella

sekä toisen valtion kansalaisuuden perusteella. Lakiin sisältyy myös rangaistussäännöksiä ja säännöksiä muutoksenhausta. Laissa säädetään lisäksi asevelvollisen määräämisestä virka-apu- ja pelastustehtäviin sekä muihin Puolustusvoimille laissa säädettyihin tehtäviin. Voimassa olevassa laissa säädetään myös yleisestä varusmiespalveluksen suorittamisvelvollisuuden päättymisestä rauhan aikana 30 vuoden ikärajan täytyessä.

Perustuslain 127 §:n 2 momentin mukaan oikeudesta saada vakaumuksen perusteella vapaus osallistumisesta sotilaalliseen maanpuolustukseen säädetään lailla. Siviilipalveluslain (1446/2007) 1 §:n 2 momentin mukaan asevelvollinen, jonka vakaumukseen perustuvat syyt estävät häntä suorittamasta asevelvollisuuslaissa (1438/2007) säädettyä palvelusta, vapautetaan sen suorittamisesta ja määrätään suorittamaan siviilipalvelusta. Siviilipalveluslakia sovelletaan myös naiseen, joka hakeutuu siviilipalvelukseen naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun laissa säädetyn 45 päivän määräajan jälkeen.

Siviilipalveluksen suorittamisvelvollisuus päättyy sen vuoden lopussa, jolloin siviilipalvelusvelvollinen täyttää 30 vuotta. Siviilipalvelusvelvollinen kuuluu siviilivarantoon sen vuoden loppuun, jolloin hän täyttää 50 vuotta ja tämän jälkeen lisävarantoon, kunnes täyttää 60 vuotta.

Siviilipalveluksen kesto on 347 päivää. Siviilipalvelukseen kuuluu peruskoulutusjakso, yhteiskunnalle hyödyllinen siviililuonteinen työpalvelus, täydennyspalvelu, ylimääräinen palvelus ja liikekannallepanon aikainen palvelus.

2.2 Uusi palvelusmääräys ja asevelvollisuudesta kieltäytyminen

Voimassa olevan siviilipalveluslain 79 §:n mukaan, jos siviilipalvelusvelvollista, jota vastaan on tehty rikosilmoitus siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai siviilipalvelusrikoksesta, ei syytetä kyseisestä rikoksesta tai häntä ei tuomita niistä vankeusrangaistukseen, siviilipalveluskeskuksen on määrättävä hänet uudelleen palvelukseen.

Siviilipalveluksesta kieltäytymisestä säädetään siviilipalveluslain 74 §:ssä. Siviilipalvelusvelvollinen, joka jättää saapumatta peruskoulutukseen tai työpalveluun, lopettaa sen tai ilmoittaa kirjallisesti kieltäytyvänsä siviilipalveluksesta, on tuomittava siviilipalveluksesta kieltäytymisestä vankeuteen ajaksi, joka vastaa puolta hänen jäljellä olevasta palvelusajastaan. Syytteen nostaminen edellyttää Siviilipalveluskeskuksen tekemää rikosilmoitusta.

Siviilipalveluslain 5 §:n 2 momentin mukaan siviilipalvelukseen sisältyvä peruskoulutus- ja työpalvelusvelvollisuus päättyvät sen vuoden lopussa, jona siviilipalvelusvelvollinen täyttää 30 vuotta.

Helsingin hovioikeus antoi 23.2.2018 tuomion, jolla se hylkäsi syytteen siviilipalveluksesta kieltäytymisestä ihmisten yhdenvertaisuuteen vedoten. Hovioikeus katsoi, että tuomitseminen siviilipalveluksesta kieltäytymisestä on perustuslaissa kiellettyä syrjivää kohtelua Jehovan todistajiin nähden, jotka olivat lailla vapautettu sekä asepalveluksen että siviilipalveluksen suorittamisesta.

Jehovan todistajien vapauttamisesta asevelvollisuuden suorittamisesta eräissä tapauksissa annetun lain kumoamisen (330/2019) johdosta Jehovan todistajat ovat asevelvollisuuslaissa tarkoitettuja asevelvollisia 1.4.2019 lähtien. Lakimuutos saattoi erilaiset vakaumukset yhdenvertaiseen asemaan, jonka seurauksena siviilipalveluksesta kieltäytyneiden henkilöiden tuomitseminen rangaistukseen ei johtaisi enää perustuslain yhdenvertaisuusperiaatteen ja syrjintäkiellon vastaiseen lopputulokseen suhteessa Jehovan todistajiin.

Nykytila on aiheuttanut tilanteita, jossa siviilipalveluskeskuksen tulee määrätä siviilipalvelusvelvollinen uudelleen palvelukseen tilanteessa, jossa syyte siviilipalveluksesta kieltäytymisestä on tuomioistuimessa lainvoimaisesti hylätty. Henkilön tultua määrätyksi uudelleen palvelukseen ja mahdollisesti kieltäytyessä uudelleen, ei asian johdosta suoritettu esitutkinta *ne bis in idem*-periaatteesta johtuen johda syytteeseen tai mahdollinen syyte joka tapauksessa tulnaisiin käytännössä tuomioistuimessa hylkäämään. Nykyisen lain voimassa ollessa edellä selostettu tilanne ratkeaa vasta sen vuoden lopussa, kun siviilipalveluksesta kieltäytyjä saavuttaa 30 vuoden iän. Tämä on johtanut siviilipalvelusvelvollisten kannalta kohtuuttomiin tilanteisiin. Voimassa oleva sääntely aiheuttaa lisäksi sekä oikeuslaitokselle että Siviilipalveluskeskukselle paljon resurssia vievää lisätötä.

Helsingin hovioikeus on 8.1.2021 siviilipalveluksesta kieltäytymisestä koskevissa tuomioissaan 21/100233 asiassa R 20/700, 21/100247 asiassa R 20/701 ja 21/100261 asiassa R 20/702 vahvistanut, että syytteen tultua kerran hylätyksi ei samana pidettävän tosiseikaston perusteella ole enää mahdollista syyttää samasta rikoksesta. Korkein oikeus ei antanut 28.6.2021 jatkosittelylupia edellä mainituille tuomioille, päätökset R2021/206, R2021/207, R2021/208.

Voimassa olevan asevelvollisuuslain 118 §:ssä säädetään asevelvollisuudesta kieltäytymisestä. Pykälän 2 momentin mukaan, jos asianomaista ei tuomita asevelvollisuudesta kieltäytymisestä vankeusrangaistukseen, sotilasviranomaisen määrää hänet uudelleen palvelukseen. Nykytila on aiheuttanut tilanteita, jossa aluetoimiston tulee määrätä asevelvollinen uudelleen palvelukseen tilanteessa, jossa häntä on jätetty syyttämättä asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tai syyte siitä on tuomioistuimessa lainvoimaisesti hylätty. Henkilön tultua määrätyksi uudelleen palvelukseen ja mahdollisesti kieltäytyessä uudelleen, ei asian johdosta suoritettu esitutkinta *ne bis in idem* -kiellosta johtuen johda syytteeseen tai mahdollinen syyte joka tapauksessa tulnaisiin tuomioistuimessa hylkäämään. Nykyisen lain voimassa ollessa tilanne ratkeaa vasta sen vuoden lopussa, kun asevelvollisuudesta kieltäytyjä saavuttaa 30 vuoden iän.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on selkeyttää oikeustilaa ja jo kertaalleen asevelvollisuudesta ja siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tuomittujen tilannetta.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Asevelvollisuuslain 118 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että mikäli henkilön osalta on tehty syyttäjän toimesta asevelvollisuudesta kieltäytymisen osalta päätös syyttämättä jättämisestä tai syytteen peruuttamisesta sen johdosta, että henkilö on jo kertaalleen tuomittu lainvoimaisesti asevelvollisuudesta kieltäytymisestä, syyte on tuomioistuimessa lainvoimaisesti hylätty tai asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittu on suorittanut kokonaan vankeusrangaistuksen taikka vankeusrangaistus on rauennut, häntä ei enää määrätä suorittamaan asevelvollisuuttaan rauhan aikana.

Siviilipalveluslain 79 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että palvelukseen uudelleen määräämisessä huomioitaisiin aika, jonka siviilipalvelusvelvollinen on ollut siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai siviilipalvelusrikoksesta johtuvan tutkinnan vuoksi vapautensa menettäneenä. Palvelusaika luettaisiin siten, että yksi päivä vapaudenmenetystä vastaa kahta päivää siviilipalveluk-

nessa. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että jos siviilipalvelusvelvollinen on kieltäytynyt siviilipalveluksesta ja hänestä on tehty rikosilmoitus 74 §:ssä tarkoitetusta siviilipalveluksesta kieltäytymisestä, siviilipalvelusvelvollista ei enää määrättäisi suorittamaan siviilipalvelusvelvollisuuttaan rauhan aikana, jos rikosilmoitus on johtanut syyttämättäjättämispäätökseen tai syytteen peruuttamiseen sen johdosta, että henkilö on jo kertaalleen tuomittu lainvoimaisesti siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai jos rikosilmoitus on johtanut syytteen hylkäämiseen lainvoimaisella tuomiolla.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Uudella sääntelyllä vältetään kaksoisrangaistavuuden *ne bis in idem*-periaatteen kannalta ongelmallinen palveluskierre tapauksissa, joissa asevelvollisuudesta tai siviilipalveluksesta kieltäytymisestä ei ole tuomittu rangaistusta. Ehdotettu muutos selkeyttäisi oikeustilaa, sekä parantaisi asevelvollisten ja siviilipalvelusvelvollisten oikeusturvaa ja varmistaisi oikeuslaitoksen, Puolustusvoimien sekä Siviilipalveluskeskuksen resurssien tarkoituksenmukaisen käytön.

5 Säännöskohtaiset perustelut

Asevelvollisuuslaki

118 §. Asevelvollisuudesta kieltäytyminen. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jos henkilön osalta on tehty syyttäjän toimesta asevelvollisuudesta kieltäytymisen osalta päätös syyttämättä jättämisestä tai syytteen peruuttamisesta sen johdosta, että henkilö on jo kertaalleen tuomittu lainvoimaisesti asevelvollisuudesta kieltäytymisestä, syyte on tuomioistuimessa lainvoimaisesti hylätty tai asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittu on suorittanut kokonaan vankeusrangaistuksen taikka vankeusrangaistus on rauennut, häntä ei enää määrätä suorittamaan asevelvollisuuttaan rauhan aikana.

Menettelyn tavoitteena on välttää kaksoisrangaistavuuden *ne bis in idem*-periaatteen kannalta ongelmallinen palveluskierre tapauksissa, joissa asevelvollisuudesta kieltäytymisestä ei ole tuomittu rangaistusta. Muutos parantaisi asevelvollisten asemaa ja selkeyttäisi oikeustilaa.

Lisäksi voimassaolevan 4 momentin sisältö siirretään 2 momenttiin sellaisenaan. Voimassaolevan momentin mukaan kun asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittu on suorittanut kokonaan vankeusrangaistuksen tai kun vankeusrangaistus on rauennut, häntä ei enää määrätä suorittamaan asevelvollisuuttaan rauhan aikana. Muilta osin pykälä vastaa voimassaolevaa pykälää.

Siviilipalveluslaki

79 §. Uusi palvelusmääräys. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että palvelukseen uudelleen määräämisessä huomioitaisiin nykytilaa vastaavasti aika, jonka siviilipalvelusvelvollinen on ollut siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai siviilipalvelusrikoksesta johtuvan tutkinnan vuoksi vapautensa menettäneenä. Palvelusaika luettaisiin siten, että yksi päivä vapaudenmenetystä vastaa kahta päivää siviilipalveluksessa.

Voimassa olevan pykälän mukaan, jos siviilipalvelusvelvollista, jota vastaan on tehty rikosilmoitus *siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai* siviilipalvelusrikoksesta, ei syytetä kyseisistä rikoksista tai häntä ei tuomita niistä vankeusrangaistukseen, siviilipalveluskeskuksen on määrättävä hänet uudelleen palvelukseen. Aika, jonka siviilipalvelusvelvollinen on asian tutkinnan vuoksi ollut vapautensa menettäneenä, luetaan tällöin hänen palvelusajakseen siten, että yksi päivä vapaudenmenetystä vastaa kahta päivää siviilipalveluksessa.

Pykälän 1 momentissa on selkeytetty sääntelyä tilanteissa, joissa Siviilipalveluskeskuksen olisi määrättävä siviilipalvelusvelvollinen uudelleen palvelukseen suorittamaan hänen jäljellä oleva siviilipalvelusaikansa. Siviilipalveluslain 5 §:n 2 momentin mukaan Siviilipalvelukseen sisältyvä peruskoulutus- ja työpalvelusvelvollisuus päättyvät sen vuoden lopussa, jona siviilipalvelusvelvollinen täyttää 30 vuotta. Määräystä ei kuitenkaan annettaisi, jos siviilipalvelusvelvollisuus olisi jo päättyneet muulla perusteella, kuten iän tai terveydentilan perusteella saadun vapautuksen johdosta.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että jos siviilipalvelusvelvollinen on kieltäytynyt siviilipalveluksesta ja hänestä on tehty rikosilmoitus 74 §:ssä tarkoitetusta siviilipalveluksesta kieltäytymisestä, siviilipalvelusvelvollista ei enää määrättäisi suorittamaan siviilipalvelusvelvollisuuttaan rauhan aikana, jos rikosilmoitus on johtanut syyttämättäjättämispäätökseen tai syytteen peruuttamiseen sen johdosta, että henkilö on jo kertaalleen tuomittu lainvoimaisesti siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai jos rikosilmoitus on johtanut syytteen hylkäämiseen lainvoimaisella tuomiolla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin menettelystä tapauksissa, joissa henkilöä ei enää määrättäisi uudelleen palvelukseen rauhan aikana, koska siviilipalveluksesta kieltäytymisasia on jo kertaalleen käsitelty tuomioistuimessa. Menettelyn tavoitteena on välttää kaksoisrangaistavuuden *ne bis in idem*-periaatteen kannalta ongelmallinen palveluskierre tapauksissa, joissa siviilipalveluksesta kieltäytymisestä ei ole tuomittu rangaistusta.

6 Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022 tai mahdollisimman pian sen jälkeen. Siviilipalveluslain voimaan tullessa siviilipalveluskeskuksessa vireillä ollut asia käsiteltäisiin loppuun noudattaen lakimuutoksen voimaan tullessa voimassa olleita säädöksiä.

Asevelvollisuuslaki

118 §

Asevelvollisuudesta kieltäytyminen

Varusmies, joka kieltäytyy kokonaan tässä laissa säädetystä palveluksesta, on, jollei hän hae siviilipalvelukseen, rikoslain (39/1889) 45 luvun säännösten soveltamisen sijasta tuomittava *asevelvollisuudesta kieltäytymisestä* rangaistukseen siten kuin siviilipalveluksesta kieltäytymisestä säädetään siviilipalveluslaissa. Rangaistusta tuomittaessa asianomaisen jäljellä olevaksi palvelusajaksi katsotaan se aika, joka olisi siviilipalveluslain nojalla määrätty hänen siviilipalvelusajakseen, jos hänet olisi hakemuksestaan hyväksytty siviilipalvelukseen kotiuttamispäivänään.

Jollei tässä pykälässä toisin säädetä, 1 momentissa tarkoitetun rikoksen osalta noudatetaan siviilipalveluslain säännöksiä. Varusmies, jonka asevelvollisuudesta kieltäytymistä koskevan rikoksen esitutkinta-aineiston joukko-osaston komentaja on päättänyt sotilasoikeudenkäyntilain (326/1983) 14 §:n mukaisesti toimittaa syyttäjälle, on heti kotiutettava. Jos henkilön osalta on tehty syyttäjän toimesta asevelvollisuudesta kieltäytymisen osalta päätös syyttämättä jättämisestä tai syytteen peruuttamisesta sen johdosta, että henkilö on jo kertaalleen tuomittu lainvoimaisesti asevelvollisuudesta kieltäytymisestä, syyte on tuomioistuimessa lainvoimaisesti hylätty tai asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittu on suorittanut kokonaan vankeusrangaistuksen taikka vankeusrangaistus on rauennut, häntä ei enää määrätä suorittamaan asevelvollisuuttaan rauhan aikana.

Jos asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittua vankeusrangaistusta suorittava hakee siviilipalvelukseen, hänet voidaan päästää ehdonalaiseen vapauteen siten kuin siviilipalveluslaissa siviilipalvelusrikoksesta tuomittua vankeusrangaistusta suorittavasta säädetään.

Siviilipalveluslaki

79 §

Uusi palvelusmääräys

Palvelukseen uudelleen määräämisessä huomioidaan aika, jonka siviilipalvelusvelvollinen on ollut siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai siviilipalvelusrikoksesta johtuvan tutkinnan vuoksi vapautensa menettäneenä. Palvelusaika luetaan siten, että yksi päivä vapaudenmenetystä vastaa kahta päivää siviilipalveluksessa.

Jos siviilipalvelusvelvollinen on kieltäytynyt siviilipalveluksesta ja hänestä on tehty rikosilmoitus 74 §:ssä tarkoitettua siviilipalveluksesta kieltäytymisestä, siviilipalvelusvelvollista ei enää määrätä suorittamaan siviilipalvelusvelvollisuuttaan rauhan aikana, jos rikosilmoitus on johtanut syyttämättäjättämispäätökseen tai syytteen peruuttamiseen sen johdosta, että henkilö on jo kertaalleen tuomittu lainvoimaisesti siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai jos rikosilmoitus on johtanut syytteen hylkäämiseen lainvoimaisella tuomiolla.

Click or tap here to enter text.

Click or tap here to enter text.

Valitse kohde.
Valitse kohde.

Asevelvollisuuslaki

118 §

Asevelvollisuudesta kieltäytyminen

Varusmies, joka kieltäytyy kokonaan tässä laissa säädetystä palveluksesta, on, jollei hän hae siviilipalvelukseen, rikoslain (39/1889) 45 luvun säännösten soveltamisen sijasta tuomittava *asevelvollisuudesta kieltäytymisestä* rangaistukseen siten kuin siviilipalveluksesta kieltäytymisestä säädetään siviilipalveluslaissa. Rangaistusta tuomittaessa asianomaisen jäljellä olevaksi palvelusajaksi katsotaan se aika, joka olisi siviilipalveluslain nojalla määrätty hänen siviilipalvelusajakseen, jos hänet olisi hakemuksestaan hyväksytty siviilipalvelukseen kotiuttamispäivänään.

Jollei tässä pykälässä toisin säädetä, 1 momentissa tarkoitetun rikoksen osalta noudetaan siviilipalveluslain säännöksiä. Varusmies, jonka asevelvollisuudesta kieltäytymistä koskevan rikoksen esitutkinta-aineiston joukko-osaston komentaja on päättänyt sotilasoikeudenkäyntilain (326/1983) 14 §:n mukaisesti toimittaa syyttäjälle, on heti kotiutettava. *Jos asianomaista ei tuomita asevelvollisuudesta kieltäytymisestä vankeusrangaistukseen, sotilasviranomainen määrää hänet uudelleen palvelukseen.*

Jos asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittua vankeusrangaistusta suorittava hakee siviilipalvelukseen, hänet voidaan päästää ehdonalaiseen vapauteen siten kuin siviilipalveluslaissa siviilipalvelusrikoksesta tuomittua vankeusrangaistusta suorittavasta säädetään.

Kun asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittu on suorittanut kokonaan vankeusrangaistuksen tai kun vankeusrangaistus on rauennut, häntä ei enää määrätä suorittamaan asevelvollisuuttaan rauhan aikana.

118 §

Asevelvollisuudesta kieltäytyminen

Varusmies, joka kieltäytyy kokonaan tässä laissa säädetystä palveluksesta, on, jollei hän hae siviilipalvelukseen, rikoslain (39/1889) 45 luvun säännösten soveltamisen sijasta tuomittava *asevelvollisuudesta kieltäytymisestä* rangaistukseen siten kuin siviilipalveluksesta kieltäytymisestä säädetään siviilipalveluslaissa. Rangaistusta tuomittaessa asianomaisen jäljellä olevaksi palvelusajaksi katsotaan se aika, joka olisi siviilipalveluslain nojalla määrätty hänen siviilipalvelusajakseen, jos hänet olisi hakemuksestaan hyväksytty siviilipalvelukseen kotiuttamispäivänään.

Jollei tässä pykälässä toisin säädetä, 1 momentissa tarkoitetun rikoksen osalta noudetaan siviilipalveluslain säännöksiä. Varusmies, jonka asevelvollisuudesta kieltäytymistä koskevan rikoksen esitutkinta-aineiston joukko-osaston komentaja on päättänyt sotilasoikeudenkäyntilain (326/1983) 14 §:n mukaisesti toimittaa syyttäjälle, on heti kotiutettava. *Jos henkilön osalta on tehty syyttäjän toimesta asevelvollisuudesta kieltäytymisen osalta päätös syyttämättä jättämisestä tai syytteen peruuttamisesta sen johdosta, että henkilö on jo kertaalleen tuomittu lainvoimaisesti asevelvollisuudesta kieltäytymisestä, syyte on tuomioistuimessa lainvoimaisesti hylätty tai asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittu on suorittanut kokonaan vankeusrangaistuksen taikka vankeusrangaistus on rauennut, häntä ei enää määrätä suorittamaan asevelvollisuuttaan rauhan aikana.*

Jos asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittua vankeusrangaistusta suorittava hakee siviilipalvelukseen, hänet voidaan päästää ehdonalaiseen vapauteen siten kuin siviilipalveluslaissa siviilipalvelusrikoksesta tuomittua vankeusrangaistusta suorittavasta säädetään.

Siviilipalveluslaki

79 §

Uusi palvelusmääräys

Jos siviilipalvelusvelvollista, jota vastaan on tehty rikosilmoitus siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai siviilipalvelusrikoksesta, ei syytetä kyseisistä rikoksista tai häntä ei tuomita niistä vankeusrangaistukseen, siviilipalveluskeskuksen on määrättävä hänet uudelleen palvelukseen. Aika, jonka siviilipalvelusvelvollinen on asian tutkinnan vuoksi ollut vapautensa menettäneenä, luetaan tällöin hänen palvelusajakseen siten, että yksi päivä vapaudenmenetystä vastaa kahta päivää siviilipalveluksessa.

79 §

Uusi palvelusmääräys

Palvelukseen uudelleen määräämisessä huomioidaan aika, jonka siviilipalvelusvelvollinen on ollut siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai siviilipalvelusrikoksesta johtuvan tutkinnan vuoksi vapautensa menettäneenä. Palvelusaika luetaan siten, että yksi päivä vapaudenmenetystä vastaa kahta päivää siviilipalveluksessa.

Jos siviilipalvelusvelvollinen on kieltäytynyt siviilipalveluksesta ja hänestä on tehty rikosilmoitus 74 §:ssä tarkoitetusta siviilipalveluksesta kieltäytymisestä, siviilipalvelusvelvollista ei enää määrätä suorittamaan siviilipalvelusvelvollisuuttaan rauhan aikana, jos rikosilmoitus on johtanut syyttämättäjättämispäätökseen tai syytteen peruuttamiseen sen johdosta, että henkilö on jo kertaalleen tuomittu lainvoimaisesti siviilipalveluksesta kieltäytymisestä tai jos rikosilmoitus on johtanut syytteen hylkäämiseen lainvoimaisella tuomiolla.